

Roberto J. PAYRO (1867-1928) werkte als Argentijnse journalist van *La Nación* in België, tussen 1909 en 1923. Tijdens de Eerste Wereldoorlog, was hij tegen de neutraliteit van Argentinië omdat de Duitsers o. a. een Argentijnse vertegenwoordiger in Dinant neergeschoten hadden. De Duitsers hebben dan PAYRO belet als journalist verder te werken. Hij is dus begonnen Belgische legenden te verzamelen. De tekst « *Un manjar extraordinario* » werd, eerst, op 27 januari 1924 in *La Nación* (in « *Los cuentos populares de Bélgica* », IV) van Buenos Aires uitgegeven. Dat is het eerste verhaal met Gilles Pafflard.

EEN BUITENGEWOON GERECHT.

door **Roberto J. PAYRO**

Gilles Pafflard woonde in Amel, een klein dorpje van het departement van Malmédy. Toen maakte het deel uit van het Franse Keizerrijk en werd door Ridder de Périgny in de naam van Napoleon beheerd. Oorspronkelijk was hij van Picardië. De burgemeester van Amel was Herr Schaepen, een Duitser van de Eiffel, geboren te Hildesheim. Het was een rijke maar onbeschaafde en domme man. Hij sprak amper Frans en kon geen woord Waals.

De ridder de Périgny integendeel, had het onmiddellijk geleerd, vanaf het begin. Hij nam de gewoonte om tussen zijn Frans woorden of zelfs hele zinnen dialect in te lassen. Hij wou sympathiek overkomen en zijn manier van doen hielp hem daarbij. Maar hij was zeer driftig, had een lange tong en was zeer brutaal in zijn oordelen. Zo won hij langs één kant wat hij langs de andere kant door zijn opvliegendheid verloor. Hij verklaarde dat zijn gemeenteleden de domste en de onbeschoftste wezens waren van het hele Franse keizerrijk. Armzalige ezeltjes die geen beter eten verdienden dan de distels voor de ezels. Omdat hij zulke blunders niet in privé zei maar wel in publiek en zelfs tijdens de gemeenteraad, kwam Gilles ze natuurlijk te horen en hij besliste het hem bij de eerste gelegenheid betaald te zetten.

Op een dag dat de gouverneur een administratieve ronde deed, kwam hij langs Amel om naar St. Vith te gaan. Omdat burgemeester Schaepen wist dat hij deze reis de volgende dag in de andere richting ging maken nodigde hij hem aan zijn tafel uit. De Périgny nam deze uitnodiging aan maar vroeg hem geen reusachtige waanzin te doen aan welke we in die streken gewoon bij zulke gelegenheden waren want hij was geen grote eter.

- Eén vleesgerecht zal voldoende zijn ... “*nin baiko*” (“*niet veel*” eigenlijk) – zegt de gouverneur. Hij mengde het Waals met het Frans. En als hij vertrok herhaalde hij het nog eens – : *Hebt u het gehoord meneer de burgemeester : “ nin baiko” !*

Schaepen, heel verlegen, begon de bedoeling van deze woorden op te zoeken. Maar zonder resultaat want in Amel kende men alleen maar het Duits. Hij herinnerde zich dat Gilles in Wallonië geboren was, en ging naar hem toe om raad te vragen.

- *Dat is niet mogelijk !* – zegt Gilles – *De gouverneur heeft zo iets niet kunnen vragen !*

- *Hij heeft het mij heel duidelijk gezegd en herhaald – : “ Nin baiko” !* – bevestigde de burgemeester.

- *Dat is bijzonder ! ... Maar, als ik erover nadenk is het mogelijk dat u gelijk hebt, want Mr. de Périgny is Picard, en in Picardie zijn er veel ezels.*

- *Zeg zo iets niet van Mr. de gouverneur !* – riep Herr Schaepen uit.

- *God beschermt mij om hem voor een ezel uit te maken!*
– antwoordde Gilles die bleek na te denken.

- *Maar –* zei hij eindelijk – *we eten wel die van een varken !...*

- *Bij alle heiligen, wat wil je daarmee zeggen ?*

Pafflard legde uit. In Wallonië is “**Baiko**” de naam van een gerecht met varkensoren. Eerst gekookt, in stukken gesneden en daarna in de boter gebakken. De “**nin**” wil zeggen dat je de varkensoren door ezelsoren moet vervangen. Van daar zijn aarzelings.

- *Oh ja ! – zegt hij nog om te eindigen – men eet ongelooflijke dingen in de steden ...*

- *Drommels ! ... Als dat aan de gouverneur plezier doet! ... – zei de burgemeester die dat heel vreemd vond. – Maar wie zal toestaan dat we de oren van zijn ezel afsnijden ?*

- *Niemand natuurlijk. En daarbij, moet het beest van zijn bloed leeggemaakt worden, anders is het vlees niet lekker – overdreef Gilles.*

- *Dat wordt een duur gerecht !*

- *Dat hangt ervan af. De ezel moet niet jong noch dik zijn ... . Ik heb er juist één die ik voor een goede prijs wou verkopen. Hij mankt, en is een beetje oud. Wat belangrijk is, is dat zijn oren lang genoeg zijn voor de “**nin baiko**”. Ik zal hem u voor zes kronen verkopen.*

De onschuldige burgemeester ging afdingen voor vijf kronen. De ezel werd geslacht, en de volgende dag

werden de oren volgens het recept van Gilles klaargemaakt.

- *Het heeft me veel moeite gekost om me uw lievelingsgerecht te verschaffen, Mr. de gouverneur !* – zegt de burgemeester aan Mr. de Périgny. Deze was heel verwonderd want hij had geen gastronomische voorkeur.

- *Maar laten we aan tafel gaan, het is tijd.*

Herr Schaepen moet verschillende keren opstaan, hij werd door de kokkin geroepen. Na de derde of vierde keer zei de burgemeester bedroefd :

- *U zal nog een beetje geduld moeten hebben, ze willen niet bakken.*

- *Dat is niet belangrijk, dat is niet belangrijk* – zegt de ambtenaar vriendelijk, terwijl hij een glas wijn van de Moezel, in Luxemburg geoogst, drinkt.

Als het buitengewone gerecht tevoorschijn komt probeert de gouverneur tevergeefs erin te bijten.

- *Duivels, wat is dit ?* – vroeg hij wantrouwend.

- *Wij hebben ze misschien slecht klaargemaakt, maar het is wat u me gevraagd had, Mr. de gouverneur.*

- *Ik heb zoiets niet gevraagd ! Van welk dier of van welke schoen komen deze verschrikkelijke zolen ?*

- *Dit is wat Mr. de gouverneur verkiest : ezelsoren ! Ik zou u niet te durven bedriegen.*

Mr. de Périgny begon te geloven dat Schaepen gek werd. Als hij nadien zijn verschrikking zag, begon hij te lachen. Maar als men hem uitlegde wat er gebeurd was, werd hij boos. En hij beval Pafflard te gaan halen. Hij zou hem ondervragen en straffen.

- *Mr. de gouverneur – verklaarde Gilles met achterbakse onderdanigheid –: Het is maar juist dat als we de distels voor de ezels moeten eten, wij aan onze Heerlijkheid het beste aanbieden dat wij hebben : twee ezelsoren.*

Mr. de Périgny begreep, lachte en vergaf.

Copyright, 2015, voor de Nederlandse vertaling : Anne MOERS.